

РОЗВИТОК РАДІАНТНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Сучасне інформаційне суспільство накладає свої вимоги на процес навчання в вищих навчальних закладах. Студентам будь-якої спеціальності необхідно вивчати, розуміти і запам'ятовувати величезну кількість навчальних відомостей в короткий термін. Одним з варіантів вирішення цієї проблеми є структуризація і візуалізація навчального матеріалу. Ще в свій час, А.А. Вербицький, говорив , що «процес визуализации - это свертывание мыслительных содержаний в наглядный образ; будучи воспринятым, образ может быть развернут и служить опорой адекватных мыслительных и практических действий» [1].

Інтелект-карти , розроблені Тоні Бьюзеном [1], є яскравим прикладом засобів реалізації даного процесу. В основі даних карт лежить радіантне (асоціативне) мислення, яке по аналогії співпадає з роботою людського мозку. Відповідно такі інтелект-карти , на яких буде розміщуватись структурована інформація у вигляді дерева, будуть легко запам'ятовуватись студентами.

Розвиток радіантного мислення - це процес мислення, при якому в центрі знаходиться будь-який об'єкт, що дає імпульс до народження безлічі асоціацій, які стають центральним образом вже для іншого асоціативного процесу. Радіантний спосіб мислення, який відображується у вигляді інтелект-карт, дозволяє студенту утримувати в полі зору центральний об'єкт і всі його компоненти у повному обсязі . Це один з найкращих способів осмислення цілого у взаємозв'язку з частинами, оскільки він найбільш адекватно узгоджується з програмованою роботою мозку. Ціле ми можемо уявити собі як загальний каталог, а підкаталоги асоціюються з частинами цілого.

Так, Іжденева І.В., у своїх роботах схематично відображує основні компоненти радіантного мислення наступним чином : (рис. 1)

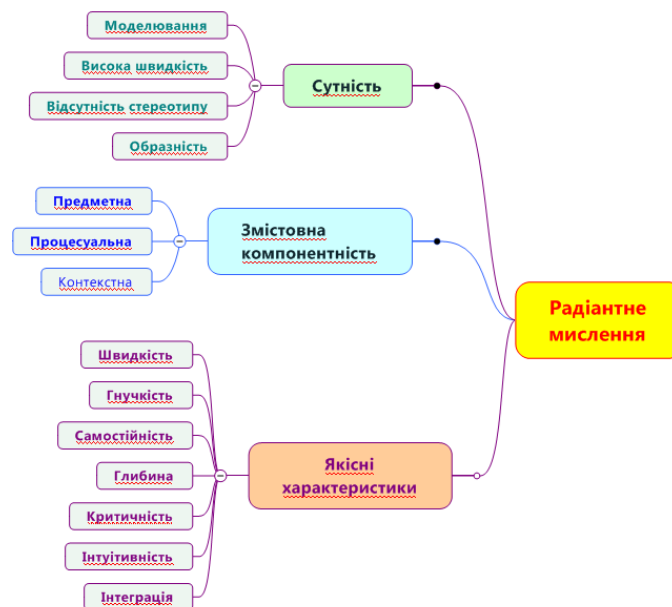

Рис.1 Композиційна структура радіантного мислення

Умовою розвитку радіанного мислення студентів є усвідомлення важливості розуміння проводити мозкову роботу, задіявши при цьому всі інтелектуальні процеси. Розвивати радіанне мислення студентів можна за допомогою використання в процесі навчання технології когнітивної візуалізації, яскравим засобом реалізації якої є асоціативні інтелект-карти. Головна мета побудови інтелект-карт полягає в стимулюванні інтелектуальних процесів і розвитку радіанного мислення. Тому такі карти повинні не тільки розкривати структуру і зміст навчальних відомостей, але й адаптувати їх з урахуванням психологічних особливостей студентів, рівня їх підготовленості, а також служити засобом активізації їх навчально-пізнавальної діяльності.

Важливість розвитку радіанного мислення ще полягає в тому, що інформація на інтелект-карті представляється таким чином, щоб її могли одночасно сприймати і ліва, і права півкулі головного мозку, що є дуже важливим для розвитку особистості. Наприклад, візуально інтелект-карта роботи мозку людини представлена на Рис.2.

Рис.1 . Інтелект-карта роботи мозку людини

Асоціативне (радіанне) мислення дає можливість студенту зрозуміти просторові і тимчасові відносини, осмислити причинно-наслідкові зв'язки, розширити свій світоглядний кругозір. Якщо вдається зв'язати навчальний матеріал, який підлягає запам'ятовуванню, з деяким асоціативним образом, який вже міститься в ментальній базі студента, то можна домогтися міцного і довготривалого запам'ятовування.[3] Інтелект-карти сприяють розвитку пам'яті, прискоренню і підвищенню результативності процесу запам'ятовування.

Інтелект-карти відображують природний спосіб мислення людського мозку. Саме тому вони інтуїтивно зрозумілі, а значить, маю велику цінність в навчанні студентів і сприяють розвиток радіанного мислення студентів.

Література

1. Бьюзен Т. и Б. Супермышление. 2-е изд. Минск: Попурри, 2003. 304
2. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. М.: Высш. шк., . 207 с.
3. Ижденева I.B. Методика контекстно ментального обучения студентов педагогического ВУЗа информатике Электронный ресурс: <http://www.kspu.ru/upload/documents/2015/05/26/69b393cdf91659e3ae141f51d96eb794/izhdeneva-iv-metodika-kontekstno-mentalnogo-obucheniya-studentov-pedagogicheskog.pdf>

